

Kültür

Enbiya YILDIRIM*

HUZURSUZ KALPLER

“Bütün bu sorunların temelinde hayatı bireysel yaşamamız yatıyor. Kendi içimize kapandık. Beraber dertleşeceğimiz, sorunlarımızı açacağımız ve Allah için birbirimizi uyaracağımız dost çevremiz kalmadı.”

İnsan büyük şehirlerde yürürken etrafından hızlıca geçip giden kalabalıkların yüzlerine baktığında neredeyse mutlu bir yüz göremez. Herkes sağa sola bir koşturmaca içindedir ve zihinlerinde gezinip duran problemleri yüzlerine aksetmiştir. Kalabalıklar aynı zamanda dünyanın bütün sorunlarının ve dertlerinin bir araya toplandığı yerlerdir. Etrafınızdan geçip giden insanların her birini konuşurma imkânınız olsa, her birinin farklı farklı onlarca sorunu olduğunu görürsünüz. Bu nedenle, ne kadar insan, o kadar sorun demektir.

Küçük şehirlerde yaşayanların fazla acelesi yoktur. Âheste âheste alışverişlerini yaparlar, bütün işlerini bitirdikten sonra geriye harcayacak çok zamanları kalır. Nasıl kalmasın ki, şehrin bir caddesi vardır ve bunu bir ileri bir geri arşınlamak sadece yarım saatlerini alır. Geriye kalan zamanı doldurmak için “Acaba ne yapabilirim?” sorusu zihninde beliriverir. Ama büyük şehirler öyle değildir. Karmaşa ve sorunlar insanları sabır-

sız ve tahammülsüz yapmıştır. Herkesin acelesi vardır. Beklemek ölüm gibi gelir. Hele kuyrukların olduğu yerlerde sıranın hızlı ilerlemediği görülsün, vâveylânın kopmasına ramak kaldı demektir.

Büyük şehirler, halkının yaşama sevincini alıp götürdüğünden, Anadolu insanının yüzünde görmeye alışkın olduğunuz âsüdelik ve rahatlık büyük şehir insanının yüzünde yoktur; gözlerin ferisi gitmiştir, kalple inen kasavet yüzlere aksetmiştir. Mutsuzluk herkesin birinci özelliği olmuştur. Güven duygusu kaybolmuştur. Küçük şehirlere alışmış olan insanlar, yukarıda saydığım nedenlerin yanında, caddelerde kimseye omuz vurmaktan yürümenin neredeyse imkansız olması, bir yere gitmek için saatlerce trafikte zaman harcanması, hastanelerin ağzına kadar dolu olması ve pahalılık nedenleriyle şehrin abuk yüzüne tahammül edemezler. Orada yaşamalarının çok zor olduğunu anlarlar. Nitekim iş gücü nedeniyle belli bir yaşta sonra büyük şehirlerde yaşamak durumunda olanlarla konuştuğunuzda yaşadıkları

küçük şehrin özlemine her dem dile getirdiklerini görürsünüz. Herkes bir koşturmaca içinde olduğundan, oturup geniş geniş muhabbet edecek bir arkadaş bulmakta bile zorlanırlar. Bir kere yaşanan hayatın büyük şehirde telef edilmeyecek kadar değerli olduğunun farkındadırlar, ancak dönemeyecekleri bir yola girmişlerdir bir kez.

Etrafımıza baktığımızda civarımızda dolananların kalplerini kasavetin kapladığını görürken esasında bizim de pek farklı olmadığımızı fark etmeyiz. Dışarıdakiler gibi aynı şehri teneffüs eden ve aynı sorunlarla her gün yüzleşen bizler aynı şehrin bir ferdi olarak dışımızdakilerle aynilemişizdir. Bunun farkında da değilizdir. Zira bu şehri etrafımızda gördüğümüz insanlarla beraber bu hale hep beraber sokuyoruz. O yüzden yüzümüze sirayet eden kasaveti aynaya baktığımızda an-

lamakta zorlanabiliriz. Zira her geçen gün biraz daha kendiliğini kaybeden yüzümüze aynada baka baka alışırsız. Tıpkı büyüttüğümüz yavrumuzun serpilmesini gerçek anlamda fark edemeyişimiz gibi. Sanırım şehrin üzerimize boca ettiği zifiri en iyi anlayacak olan büyük şehir otogarına yeni inmiş temiz bir Anadolu insanıdır.

Kasvet Hali

Bütün bu kasavet hali hayatımızın dört bir yanını kuşatıyor. Hiçbir şeyden lezzet alamıyoruz. Ne işimizden, ne ibadetimizden, ne gezmemizden, ne dinlenmemizden... Zihnimiz bizi esir almış problemlerle yoğrulup durduğundan kendimize gelemiyoruz. Sabah yataktan kalktığımızda beden bir nebze dinlenmiş olsak bile zihnen yorgunluk hissediyoruz. Çünkü rüyalarımızda bile şehrin bizleri sarmaladığı sorunla-

rıyla ilgili rüyalar görüyoruz.

Kur'an ve hadislerin insanları sakındırdıkları dünyaya dalmak hali işte bu olsa gerek. İnsan namaza duruyor, ama aklı hesaplarında... İkinci rek'atta birinci rek'atta ne okuduğunu kesinlikle hatırlamıyor. Çoğu kez de namazı otomatige almış gibi kılıyor. Yatıyor, kalkıyor ama bedeni bir yerde ruhu başka bir yerde... Namaz sonrasında kendisine "Sen şimdi namazı eda ettin öyle mi?" diye soracak olsanız, vereceği cevap, "Hakkını hiç veremedik ama Allah inşallah kabul eder." olacaktır. Sorunlarını dış kapının önüne bırakamadığından, evde çocuklarıyla sıkıntılardan uzak bir yemek yiyemez. Oysa birkaç yıl sonra büyüyüp yuvadan uçacak olan çocuklarıyla bu şekilde bir daha toplanma imkânı kalmayacaktır. Bunu bilmesine rağmen aile sofrası-

nı bir muhabbet ortamına çeviremez.

Bütün bu sorunların temelinde hayatı bireysel yaşamamız yatıyor. Kendi içimize kapandık. Beraber dertleşeceğimiz, sorunlarımızı açacağımız ve Allah için birbirimizi uyaracağımız dost çevremiz kalmadı. Dışarıdaki dostluklarımız tamamen iş merkezli. İnsanlarla iş icabı görüşüyoruz, bizleri bir araya getiren nedenler ortak menfaatlerimiz. Bir günümüzün hemen hemen hiç bi anında Allah anılmadığından, oluşan boşluğu dünya dolduruyor. İncancımızla yaşadığımız hayat arasında sıkışıp kaldık. Bir araya geldiğimizde konuştuğumuz meselelere bir bakın. Allah'ı hatırlatan, âhirete yönelten, kusurlarımızı tedâvî eden, daha iyi insan olmamızı teşvik eden ve bir arada olmamız hasebiyle hepimizi mutlu eden bir konu var mı? Bu yok. Çünkü insanlarla Allah için bir araya gelmiyoruz.

Bizler elbette toplumu dönüştürecek güçte değiliz. Bu nedenle toplum bizi kendisine benzetir. Zaten şu anda içinde olduğumuz durum da bu. Kendimiz savrulduğumuz gibi ailemiz de savruluyor. Çocuklarımız değerlerinden uzak yetişiyor, onlara istediğimiz güzellikleri ve bilinci veremiyoruz. Kendimiz yapamıyoruz ki onlardan isteyelim. Neye üzüleceğimizi şaşırılmış durumdayız.

Böyle devam ettiğimiz sürece bu şehir hayatı bizi ve ailemizi tamamen kendisine ben-

zetecek. Ama artık hayatımızda Rabbimize bir alan açmak zorundayız. Kur'an okumalı, ibadetlerimizi eksiksiz ve hakkını vererek yerine getirmeli, ayrıca nâfile oruçlarla ve namazlarla günlerimizi bezemeli; sözün özü gerçek anlamda kulluk yapmaya çalışmalıyız. Tamamen Allah rızası için bir araya geldiğimiz bir arkadaş çevremiz olmalı, beraber kitap okuduğumuz, dünyevî meselelerden uzaklaştığımız ve birbirimize Allah'ı hatırlattığımız... Ha-

yatımızın bir yanından bunu yapmaya başlarsak kalplerimize bir sükûnet gelecektir. Allah ile irtibata geçmenin, onun varlığını daha derinden hissetmenin ve ona ibadet edip yönelmenin hazzını tadarak hayatımızdan bir başka keyif almaya başlarız. Bunları yapmaya başladığımızda kalbimizi ve yüzümüzü esir almış o kasavet hali yavaş yavaş üzerimizden uzaklaşacak, hem kendimize hem de ailemize karşı olmamız gerektiği gibi olacağız.

Bunu yapmadığımız takdirde ne kadar maddî refah içerisinde yüzersek yüzelim ve imkânlarımız ne kadar artarsa artsın huzur bize uğramayacaktır. Zenginliğin verdiği imkânlarla, belki maddî olarak

rahatlığa ereceğiz, ancak gönül huzurunun eksikliği bizi içten içe tırmalamaya devam edecektir. Zira hayat bizlere şunu gösterdi ki, çok zengin olmak demek çok mutlu olmak anlamına gelmemektedir. Önemli olan insanın kalbiyle barışık âsûde bir hayat sürebilmesidir. Nitekim başkalarına muhtaç olmayacak derecede ortalama bir imkâna sahip olan nice insan bu mutluluğu yakalar ve kendisinden kat kat zengin olan insanlardan daha huzurlu bir hayat yaşar.

“Dışarıdakiler gibi aynı şehri teneffüs eden ve aynı sorunlarla her gün yüzleşen bizler aynı şehrin bir ferdi olarak dışımızdakilerle aynıleşmişizdir. Bunun farkında da değilizdir.”

Sonuç olarak, eğer şehrin tutsak almadığı insanlardan biri olmak, ailemizle mutlu bir yaşam sürmek istiyor ve günümüzü kalp genişliğiyle geçirmenin özlemi içerisinde isek bunu sağlamanın yolu Allah ile barışık olmamızdan geçiyor. Bütün bir dünyayla adeta kavga ve sürtüşme içindeyiz. Sığınacak bir limana ihtiyacımız var. Bu ise sadece Allah'tır. Bunu tek başımıza yapmakta zorlandığımız ortada. İyi insanlara ihtiyacımız var. İyi ve güzel insanlarla birbirimizi manen destekleyerek Rabbimize yönelirsek sokağa çıktığımızda karşılaştığımız insanlardan farklılaşmaya başladığımızı anlayacağız ve buna şükredeceğiz.

* Prof. Dr.